

DU-GIÀ SỬ ĐỊA LUẬN LƯỢC TOÀN

QUYỂN 8

(Bản Luận 21 đến 30)

BẢN LUẬN 21

THANH VĂN ĐỊA THỨ MƯỜI BA

“Chủng tánh địa thứ nhất của Du-già xứ thứ nhất”, là trong mười bảy Địa, Thanh văn địa đứng thứ mười ba, đây là lựa riêng với trước để phát sinh sau. Du-già xứ thứ nhất... là lựa riêng với Nhị thừa, vì ba Thừa đều có Du-già xứ thứ nhất. Du-già có bốn loại bất đồng, Du-già xứ là loại thứ nhất cho nên nói trước hết. Du-già là Quán hạnh, Chủng tánh là Chủng tử quán hạnh, Chủng tử có thể làm Hiện hành quán hạnh, làm Sở y xứ, cho nên nói Du-già xứ Chủng tánh địa trước hết, vì trong Du-già xứ thứ nhất này có bốn Địa. Tiếp theo văn tụng nói: “Tánh... là một, là tên Chủng tánh địa của thế gian và xuất thế gian. “Tánh đầu tiên...”, trong tánh có bốn loại là Tự tánh, An lập, Chư tướng và Sở thủ thú. Chủng tánh này có bốn loại bất đồng, cho nên nói “tánh v.v...”.

Luận: “Địa này lược có ba loại, là Chủng tánh, Thú nhập và Xuất ly tướng địa”, Địa này tổng quát là ba loại. Nói “tướng”, vì tướng có thể khởi ngôn thuyết, ngôn thuyết tức là tên, từ Nhân đặt tên cho nên nói Tướng. Trong đây muốn nói Địa này lược có ba loại:

1. Gọi là Chủng tánh.
2. Gọi là Thú nhập.
3. Gọi là Xuất ly.

Hiện tại thuận theo phương pháp kết Tụng, chữ Tướng bên dưới, lại cũng Tướng tức là tên gọi. Từ trên đến đây, đã trình bày xong tên của ba Địa, phần kết dưới đây nói ba Địa của tên gọi này.

Luận: Trong giải thích Chủng tánh ghi: “Có Chủng tử pháp do hiện hữu”, Chủng tử pháp tức là Chủng tử của Niết-bàn chứng được. “Do hiện hữu”, là lựa riêng với nghĩa “đương hữu”. “Hiện” lựa riêng với “đương”, “hữu” lựa riêng với “vô”, nếu như thế thì Thắng quân

đương hữu điều này làm sao thông? Giải thích: Do hiện hữu mà chướng của phiền não... có thể đoạn, cũng gọi là Hiện hữu. Đây là nghĩa của ba nhà, tùy thích ứng mà trình bày.

Luận: Tiếp theo ghi: “Liên có kham nhậm thì liên có thế lực”, có người nói, Kham nhậm là Chứng tánh của Tánh; Thế lực là Chứng tánh của Tập khí. Hiện tại nghĩ rằng điều đó không đúng, tại sao vậy? Vì Chứng tánh của Tánh vốn có thì cần gì nói gặp duyên, cho nên nói đều không đúng. Ý của luận này, Kham nhậm là có Tập chủng tánh của Chứng tánh; Thế lực, là Đạo chủng tánh. Năng đắc là đắc Hữu dư, có thể chứng Vô dư Niết-bàn, có thể sinh Hiện hành cho nên gọi là Chứng tử. Tiếng Phạm gọi là Đà-đô, Hán dịch là Giới, là nghĩa của Nhân; tiếng Phạm là Niết-phước-bà-phước, Hán dịch là Tánh, là nghĩa của Thế tánh. Căn cứ theo nghĩa thì mỗi mỗi đều khác nhau, đây là giải thích Chứng tử, thuyết minh nghĩa của ba nhà như trên đã trình bày.

Luận: Trong đáp Chứng tử ở tại Nhất tướng tục, nói: “Nếu các pháp Dị tướng đồng thời có mà chuyển thấy Dị tướng kia mỗi mỗi đều riêng khác, chủng chủng tương tục, chủng chủng lưu chuyển, như vậy Chứng tử không phải đối với sáu Xứ mà có Dị tướng...”, ý trong đây nói: “Đoạn thứ nhất giải thích ngược, đoạn thứ hai chánh giải thích”. Từ câu “nếu pháp” trở xuống đến “Chủng chủng lưu chuyển”, đây là giải thích ngược, trong đây có ý nói: “Nếu Chứng tử cùng với Sở y của sáu Xứ riêng khác, thì Tướng có thể là chủng chủng tương tục và chủng chủng lưu chuyển, như mười Sắc xứ và tám Thức xứ”, như vậy Chứng tử không phải đối với Lục xứ mà có riêng Dị tướng, cho nên biết ở tại Nhất tướng tục, như trong Nhiếp luận giải thích. Trong đó không giống như Bồ-tát, cho nên không nói sáu Xứ thù thắng, chỉ nói sáu Xứ mà thôi.

Luận: “Đạt-tu Miệt-lệ-xa”, Hán dịch là ưa thích cấu uế. Chánh chí tức là bốn quả, có thể gọi là Chánh hạnh chánh chí.

Luận: Trong giải thích Thắng xứ tịnh tín, nói: “Hạnh trước tăng thượng các Thanh tịnh tín”, cho rằng Tín là Hạnh trước của Kiến đạo nhập tướng.

Luận: Trong giải thích pháp giáo trụ lâu, nói: “Nên biết nói chánh nghĩa Thắng pháp kia làm lý chứng đạo...”, đây là có ý thuyết minh chánh pháp nội trong năm trăm năm, vì có chánh pháp làm chứng.

Luận: Trong giải thích Ý luật nghi, “từ phòng hộ cho đến chỗ có Tham và âu lo”. Âu lo này không phải căn khởi, vì lo đời sống khổ nhọc, cho nên ý đó nói Khổ.

Luận: Trong ăn biết lượng, nói: “Vì Đoạn cho nên Thọ, vì khiến

cho Thọ mới sẽ không sinh lại nữa”, vì Đoạn cho nên Thọ tăng lên, Thọ tăng thượng mới không sinh lại nữa. Lại nữa, vì Đoạn cho nên Khổ thọ, Khổ thọ mới không sinh lại nữa.

Luận: “Hoặc qua hoặc lại...” đến quyển sao 24... giải thích rộng.

Trong phần luận ưa thích xa lìa, “Vô đảo tu trị nghiệp ban đầu đã xong”, là tu trị nghiệp sơ phát tâm, tức là xuất gia. Biên tế ngoại cụ, đồ nằm cực ác gọi là Biên tế ngoại cụ.

Luận: “Như chỗ sinh các tạp uế trong nước, như trâu quậy, tiếng ốc, chó chạy...”, là nói rằng, Phật pháp như nước, Tỳ-kheo phá giới cũng như trong nước có nhiều tạp uế như trâu quậy... lại cũng như tiếng chó tru giống như thổi vỏ ốc, rõ ràng như có tiếng chó chạy. Phá giới cũng vậy, thí dụ những thứ đó.

Luận: “Nếu sống nơi không nhàn rỗi, hoặc người có phóng dật, thì sinh vào xứ có nạn”, là y theo bản tiếng Phạm nói: “Sống nơi không nhàn rỗi”, là ở nơi đó không nhàn rỗi để nhập đạo, như thế gian nói “không rảnh làm việc này”.
